

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het Evangelie van Marcus begint met een paar super *compacte* verhalen. Hij vertelt grote dingen zo kort en snel, dat ik moet denken aan van die computerbestanden die je kunt comprimeren - 'ZIP' heet dat geloof ik, een *zipbestand* - dat je met een speciaal programma moet uitpakken om de gecomprimeerde bestanden te kunnen lezen of beluisteren.

We lezen een paargedichten in deze preek. Ook *gedichten* kunnen betekenissen comprimeren in een paar regels en je heel geconcentreerd en aandachtig, rustig en meditatief, de betekenis mag laten doordringen, kunt 'opvissen' uit de diepte van het gedicht.

Laat dit verhaal daar nou ook over gaan! Over 'opvissen' uit de diepte.

En ik denk dat je het verhaal ook met deze 'opvismethode' moet lezen. Het 'zipbestand' dat het verhaal is, geduldig moet uitpakken.

Als je dit verhaal leest zoals je een krantenbericht leest, wordt het voor ons ongeloofwaardig. En dan gaan we vragen stellen - wat altijd goed is - maar niet vóór dat iemand, Marcus, is uitgesproken. *Hoe kan dat nou allemaal zo snel gaan?* vallen wij de *poëzie* van Marcus in de rede.

Twee maal twee broers worden door een hen vreemde man geroepen alles achter te laten en dat doen ze ook dádelijk. We snappen dat niet. Wij zouden dat nooit doen, nooit zo plompverloren. Dus vragen we: *hoe kan dat nou?*

Maar het gaat niet om de *snelheid*. Het gaat om wat er mensen kan gebeuren. Vroeger of later. In hun eigen tempo. 'Je leven omkeren'. Dat kan ook u en mij gebeuren.

Een eerste gedicht, om wat van dat *gebeuren* op te vissen, van Inge Lievaart.

Toen Jezus langs het water liep,
twee broers gingen uit vissen;
wie was het die hen tot zich riep
met woorden als het water diep?
Hij ving die beide vissers.

Zij volgden hem waar hij ook ging,
gevangen door zijn woorden;
steeds groeide hun verwondering
want deze mensenvisser ving
het hart van die hem hoorden.

Zijn liefdewoord dat mensen vangt
werd toevertrouwd aan vissers;
het roept ons uit de wereldangst,
o Woord van God, ons leven hangt
aan uw geheimenissen.

Het gedicht *begint* dus met het zélf opgevist wórdén. Door iets gegrepen worden. Zoals Jezus zélf in het verhaal hiervoor door een stem uit de hemel, ‘je bent mijn kind, je bent geliefd’. En wie weet hoe lánɡ hij dat al zocht toen het hem greep.

Jaap zei laatst, toen we het over de inspiratie voor zijn improvisaties hadden: ‘Het is gek, je wórdt méégenómen, het niet dat je zelf bedenkt ‘ik zal wel eens even’...

Remco Campert dichtte die ervaring in zijn gedicht *Spiritual*, en ik laat het aan U om zelf in te vullen wat of wíé hem riep - en U kunt dat ook ópen laten.

Ik zal gaan
 o met genoeg zal ik gaan
 met diepe vreugde en trompetgeschal
 ik zal gaan
 Als jij roept zal ik gaan
 mijn werk mijn eten en mijn handen
 zal ik laten staan
 als jij roept zal ik gaan

Als jij roept in de morgen
 in de middag in de avond
 in mijn dromen in mijn waken
 als jij roept zal ik gaan

Ik zal gaan
 al breken ze mijn benen
 al moet ik kreupel gaan
 engelen binden dan mijn wagen
 vleugels aan

Ik zal gaan

Zo worden de aanstaande vissers van mensen eerst zelf opgevist. Misschien is de ervaring nodig zelf “ópgehaald” te worden om te weten van de diepten waarin mensen kunnen verzinken.

Want laten we dat meteen zeggen, dat het dát ís: ‘vissers van mensen’ is: mensen óphalen uit hun diepte, opvissen uit het water dat hen tot de lippen staat, mensen rédden uit élk water waarin ze dreigen te verdrinken - omdat wij nu eenmaal geen vissen zijn die in het water kunnen leven.

Het gaat niet om ‘zieltjes winnen’, niet om een successtory van een religie. Het gaat om Palestijnse kinderen verzorgen die gewond uit de puinhopen van Gaza worden ‘opgevist’. Om het aanhoren en helen van door de terreurdaden tegen hen verwonde Israëli’s. Om de hand te reiken naar een mens die in verdriet of eenzaamheid verdrinkt. De netten laten Simon en Andreas achter, de netten om te vánɡen blijven thuis.

Ze behouden hun *beroep*. Dat wordt met een roeping uitgediept, humaner, meer vermenschlijkt. Er wordt méér dan ooit tevoren een beroep gedaan op hun talent voor naastenliefde. Alles wat ze al konden, mogen ze inzetten, voor wie hen nodig hebben.

Jesaja reikt ons aan wát dat ‘goede nieuws’ ís. En voor wíe. Voor armen, voor wie geketend zijn aan ongeluk, aan een trauma, aan armoede, aan zielepijn. Het goede nieuws is er niet voor jezelf, maar voor een ánder.

Mag ik U dat licht hilarische, maar ook wáre, gedicht ‘Roeping’ van Gerard Reve lezen:

Zuster Immaculata die al vier en dertig jaar
verlamde oude mensen wast, in bed verschoont,
en eten voert,
zal nooit haar naam vermeld zien.
Maar elke ongewassen aap die met een bord: dat hij
vóór dit, of tegen dat is, het verkeer verspert,
ziet 's avonds reeds zijn smoel op de tee vee.
Toch goed dat er een God is.

Een ‘bekering’ is niet een kortstondige *flits*, een spectaculair schitterverhaal. Veeleer een permanente, steeds gevoede, omkeer van léven. Gerrit Achterberg dichtte ooit over *bekering* onder meer deze regels:

.. naar Uw Woord
mogen wij zonder zonde zijn en nieuwe wezens
wat er ook in ons leven is gebeurd.

Om het gedicht te besluiten met:

Uit Uwe Hand ten tweede maal geboren,
schrijd ik U uit het donker tegemoet.

Dát is het: op het licht toelopen.

In het verhaal gaan eerst de broers Simon en Andreas en vervolgens Jacobus en Johannes ons daarin voor. Ze laten alle vier wat achter. Simon en Andreas hun *netten*. Dat ze dat kunnen wil - als je de betekenis probeert ‘op te vissen’ - zoveel zeggen als dat ze aan dat beroep ‘niet gebakken’ zitten. Dat een mens niet identiek is aan zijn of haar bezigheden. Wat als je een leuk beroep hebt, misschien niet zo erg is, maar als je - in díe of ónze tijd - *slaaf* bent van je werk, dan is die gedachte niet minder dan een bevrijding.

En als Jacobus en Johannes hun beroep *en ook hun vader* achterlaten, dan - als je ook dat ‘zipbestandje’ opent - dan is het ook niet je *familie*, je *afkomst*, die wie jij bent en kúnt zijn volledig bepalen. Er is een *roeping* - wat vroom gezegd - door een nog heel ándere ‘vader’, de hemelse vader, de God van *liefde* boven onze omstandigheden uit die jou roept. Om ook kind van die liefde te worden.

Het *achterlaten*, tenslotte, is niet alleen maar negatief. Het is vooral positief. Dat je je kunt ópenen voor de diepte van het leven. Voor wie daar zijn, naar wie je toe kunt gaan. Voor wat daar is, aan betekenis, aan redding, aan kostbaarheid om naar boven te halen, het waardevolle en weerloze. Ook wanneer je zelf in die diepte zit.

De tijd is rijp en het Koninkrijk van God - zijn liefde die iets wil zéggen ook in jouw leven - is dichterbij dan je denkt.

Zoals in deze regels van Kurt Marti:

Jullie vragen: wat is de verrijzenis van de doden? Ik weet het niet.

Jullie vragen: wanneer is de verrijzenis van de doden? Ik weet het niet.

Jullie vragen: bestaat er een verrijzenis van de doden? Ik weet het niet.

Jullie vragen: bestaat er geen verrijzenis uit de doden? Ik weet het niet.

Ik weet alleen maar waar jullie niet naar vragen: de verrijzenis van de levenden.

Ik weet alleen maar waartoe Hij ons roept: tot verrijzenis, hier, en nu.

Moge het zo zijn - Amen.